

Øko-turisme på Andamanerne - et tropisk naturparadis

Antropolog fra indisk 'Contact party's' landgang hos Jarawa'erne.

Port Blair, august 1996

Det var i år monsunen kom tidligere og kraftigere fra sydøst end vanligt. Ikke siden juni 1891 havde man oplevet noget lignende. En cyklonisk storm af en styrke, der kun indtræffer en gang hvert århundrede. Den nåede i midten af juni Indiens østkyst omkring Madras og bøjede nordpå med 200 dræbte og omfattende skader i sit kølvand. Da flyet lettede fra Calcutta midt i juli kunne regntidens oversvømmelser ses over delta og marker så langt øjet rakte.

Kursen blev sat mod Andamanerne, øgruppen i Den Bengalske Bugt, lige syd for Burma. I flyet var vi som rysteribs i vindstød gennem skyformationerne. Kystlinien kommer til syne, grønne smaragd-øer strøet i et blåt hav, der bryder på koralrevet. Under os kun regnskovens saftiggrønne tæppe.

Planen var at være en måned på øerne og komme rundt i monsunskoven og på øerne overalt hvor det var tilladt. Hvilket er ret begrænset, da turister kun må overnatte syv bestemte steder. Af hensyn til Asiens sidste vilde naturfolk, der lever som jægere og samlere i regnskoven.

Regnskoven - livets lunge

For der er regnskov her, i en vældighed der tager næsten pusten fra én. Som en mur rejser den sig i etager foran dig, og et tæt tæppe af trækrone står helt ned til de hvide koralsandstrande. Fra den kommer alt liv på øerne, fugle og insekter, dyr og mennesker. En vældig lunge der nyder godt af en fugtighedsprocent, som i regntiden ligger og svinger omkring de 90. Det giver grobund for liv, og det myldrer frem overalt.

Aldrig har jeg været et sted med så interessante insekter og padder på badeværelset. To grønne øjne lysende i mørket kan nok få det til at gibbe i de fleste. Med lys på viser det sig at være en kæmpe tudse, med en dødvægt på flere pund. Mest frygtet af inderne er det giftige tusindben. Under monsunen kan det finde på at flytte ind i husene. Man lærer hurtigt at se sig godt for og bruge lommelygte.

Omkring halvdelen af alle arter har deres hjem i den tropiske regnskov. Og den tjener som genbank, der også forsyner os med råvarerne til livsvigtig medicin. På øerne er over ni tiendele stadig indhyllet i regnskov, men tempoet er højt i fældningen. De store stammer af padauk, teak, ibenholt og maghoni slæbes af elefanter til skibene som transporterer træet videre til Chatham-savværket i Port Blair, det største i Asien. En industriscene som hentet ud af 1800-tallet med opskæring af de kolossale trætykkelser.

På bussen gennem regnskoven nordpå er der bevæbnet vagt med på forsædet. Ruten går gennem den del af junglen som Jarawa'erne har beholdt som territorium, og sammenstød mellem naturfolk og de indiske bosættere forekommer. Frodigheden truer med at vælte frem og begrave bussen i sit favntag før vi når frem til færgen, der skal bringe os videre op til de nordlige øer.

I rydningerne dyrkes ris, bananer, ananas og papaya. Det er tilladt at fælde en mill. m³ af regnskoven hvert år, men dette loft overskrides med omkring en trediedel ved illegal skovhugst. Det er naturfolkene man skover sig ind på.

Til øerne

Busturen er hård, men efter ni timer når vi frem til Mayabunder. Herfra går turen med båd op ad Congo Bay gennem mangroven og med krokodiller i farvandet. Omgivet er vi af flyvefisk i leg, af havørn og King Fisher. Måske findes der smukkere sejltur, men jeg har ikke set den. Fra færgelejet i Kalighat fører bussen os til Diglipur, det absolut nordligste sted der må besøges af turister. Området er frodigt og tjener som 'risskål' for øerne. Men gæstehuset er fuld af lopper, så der returneres til Mayabunder. Denne gang i en lav, åben langbåd af træ - en dinghy - gennem monsunregnskyl og skumsprøjt med plastik over hovederne, som de fem passagerer holder fast for at beskytte sig mod elementernes rasen.

Long Island er den sidste ø der er blevet åbnet for turister. Ingen biler, ingen trafik, kun rolige stier og et gæstehus beliggende smukt på kanten af junglen, med liv væltende ind af alle åbninger: Fuglesang, guldsmede og sommerfugle i en symfoni af farver og lyde.

I regntiden møder man kun få turister udenfor Port Blair området. Flest findes på Havelock med dens lokkende koralsandstande og nærheden til Port Blair. Kun fem timer med skib og vi er i en anden verden med ildfluer på terrassen i brændingens lyd. Junglen strækker sig helt ned til havet omkring gæstehuset, med et rigt fugleliv og frøernes kvækken om aftenen. Der er så smukt. Altsammen som en blanding af Skatteøen, Robinson Crusoe og Paradisets Have. Hverken mere eller mindre. Nu er postmesteren den sidste tilbage fra den bølge af flygtninge fra Østpakistan, der som de første slog sig ned på øen i midten af 1950'erne.

Liv overalt

For mange naturinteresserede vil det daglige syn af den hvidbrystede havørn over havnen i Port Blair være lokkemad nok. For andre vil mængden af endemiske arter være det man går efter. Mere end 70% af alle jordens endemiske arter af sommerfugle, edderkopper og snegle findes på Andamanerne og Nicobarerne. Af 81 arter af reptiler er de 23 endemiske. På Nicobarerne også den krabbespisende Macaque abe som kun findes her.

I regnskoven jager naturfolkene vildsvin som de har gjort i årtusinder, men de lader hjortene i fred. De er kommet til senere og må da være sendt af guderne. På den første tur ad en sti ind i junglen, bare en sprække i muren af træer, med opmærksomhed og hænder i hovedhøjde mod spindelvæv, pludselig, en mørk iguan, 1,5 meter lang, pilende væk fra stien umiddelbar foran fødderne på én.

To jægere på vej hjem fra jagt på Neill Island. Med en sikahjort på stang over skuldrene. Der er jævnlig velhængt dyrekød på menuen. Sender en venlig tanke til briterne, der i 1920'erne indførte hjortene for at forsøde deres tilværelse som koloniherrer. Hjortene har helt tilvænnethed sig de nye forhold og trives fint i junglen.

Ross Island var englændernes hovedsæde. Bygningerne er opført af straffefanger og med en pragt der gav øen tilnavnet 'Østens Paris'. Nu tager naturen over og træer vokser udfra murværket, medens påfugle og sikahjorte fredeligt græsser omkring. På Vipér Island vidner bygningen med galge og flagermus stadig om de vilkår, der var gældende for indere, der på

fastlandet satte sig op mod kolonimagten. Deportation til 'Kalapani', de sorte vande, hvorfra kun få havde håb om at vende tilbage.

Robber krabben, der ikke viger tilbage fra at klatre i træer og knække kokosnødder når anden føde mangler. Flyvende ræv og palmeegern, parakeeter skrigende i flok fra træ til træ.

Som regskoven er hjem for øernes mange arter, er korallerne hjem for utallige arter af liv i havet. I Wandoor National Park kan der dykkes mellem koraller og fisk i alle regnbuens farver. Men ikke bare forureningen truer korallerne, også stjernefisker, der lever af koraller, har sin del af skylden for tilbagegangen. Værst er det på øernes østkyst hvor bosættelsen er mest massiv. Den littorale fauna af mikroorganismer er kraftig udsat og går tilbage overalt hvor der finder bosætning sted. I havet svømmer også søkøen, dugong'en, der nu næsten er borte.

Naturfolkene

De var her længe før englænderne i 1700-tallets slutning slog sig ned på øerne for at beskytte den vigtige sejlroute gennem 'Ten degree channel'. Der skulle nu værnes mod overgreb på skibsbesætninger fra de malaysiske pirater, der længe havde terroriseret farvandet. Og så for at oprette deres helt egen fangeø, svarende til franskmændenes Djævlø.

Naturfolkene hjem var regnskoven, hvor de stadig lever som jægere og samlere. Jern til pilespidser og harpuner fik de fra de talrige vrage langs kysterne, og ild kunne de ikke frembringe, kun genbruge.

Af naturfolkene er nu kun to tilbage, som holder stand mod indernes fremtrængning: Jarawa'erne i regnskoven og Sentineleserne der forsvare deres ø, North Sentinel Island, med stor konsekvens mod fremmede. Sammenlagt omfatter disse stammer under 500 individer. Det er nok rygtes hvordan det går dem, der har taget kontakt til de nye beboere. Lige siden massakren ved Aberdeen i Port Blair har skriften på væggen været tydelig for enhver. I kolonihistoriens blodigste slag dræbte englænderne alle våbenføre unge Andamanere i maj 1859. Det var hele stammens arvemasse det blev udryddet i ét hug.

Jarawa'erne har stadig en fjerdedel af Andamanerne som territorium, men deres væsentligste ressource, regnskoven, trues af nybyggere og af skovning, medens krybskytter gør indhug på vildtet.

Over 60% af alle folk, der har levet på jorden nogensinde, har været jægere og samlere, 35% har været agerdyrkere og de sidste par procent har levet i industrisamfund. Naturfolkene livsform er den ældste på jorden, og ved at vælge at isolere sig har de en chance for at bevare den. Indtil videre. Den indiske administration gør meget ud af naturbevaringen på øerne, og Andamanerne er hidtil sluppet for den naturødelæggelse der ses kraftigt andre steder i Sydøstasien.

Naturens økosystemer kan man komme tæt på og blive overvældet af på Andamanerne, men naturfolkene kan kun opleves gennem filmforevisninger og besøg på det udmærkede Antropologiske Museum i Port Blair. Øerne har været deres i tusinder af år.

Faktabox:

Formaliteter: Der kræves visum til Indien, og dertil en særlig permit til at besøge Andamanerne. Den gælder en måned og kan fås ved ankomst til lufthavnen i Port Blair. En permit giver mulighed for at overnatte syv steder: Port Blair, Rangat, Mayabunder, Diglipur, Long Island, Havelock Island og Neill Island. Nicobarerne er generelt ikke tilgængelige for turister pt., men man kan forhøre sig om mulighederne direkte hos Ministry of Home affairs, North Block, New Delhi.

Transport: Med fly flere gange ugentlig fra Calcutta og Madras til Port Blair. Også med skib hvis tiden tillader. Lokal transport med bus, skib og evt. helikopter. Guidebøger dækker hovedsagelig Port Blair, og kun sparsomt de øvrige områder.

Ophold: Luxusindkvartering findes i Port Blair på hotellet Bay Island (Welcomegroup), Marine Hill, bygget i nicobarisk hyttestil med udsigt over havet. Desuden Andaman Beach Resort ved Corbyn's Cove, Shompen ved Middle Point og Sinclairs Bay View ved South Point. Dertil en lang række hoteller i den prisbillige ende, lokaliseret i Aberdeen Bazaar. På Havelock: Dolphin Guest House smukt beliggende ved havet; også i nicobarisk stil med pavilloner på pæle. Restaurenten The China Room i Port Blair er en oplevelse, skaldyr og Whole Mandarin Fish. Aircondition bør overvejes, moskitonet også. Malariatabletter er et must.

Museer mv. i Port Blair: Antropological Museum med bibliotek, Forest Museum, Zoological Museum, Minizoo, Fisheries Museum. Et besøg på Samudrika Navy and Ocean Museum og på INTACH informationscenter i Cellular Jail kan varmt anbefales før man begiver sig ud på øerne.

Arter: Planter/blomster: 2.200. Fugle: 242. Reptiler: 83. Pattedyr: 58. Dertil Homo sapiens, i en etnisk blanding der afspejler samtlige befolkningsgrupper på det indiske fastland, dog med overvægt af bengaler. Stadig en del burmesere.

Statistik: Indbyggere: 280.661 (1991). Heraf i byer: 75.000. På landet: 205.000. 818 kvinder pr. 1000 mænd. 92.4% af øerne areal er regnskov, svarende til 71.700 km². Jarawa'ernes territorium udgør 25% af øernes regnskov. Regntid fra maj til oktober. Bedste rejsetid når det er vinter på den nordlige halvkugle. Dagtemperatur omkring 30 grader celsius. Årlig nedbørsmængde i Port Blair: 3180 mm. 40.000 turister besøger årligt øerne, heraf kun ca.2000 internationale. Reservering tilrådes i højsæson.

Rev. by [Pierre Evald](#) 02.09.1998.